

Hautaoikeus: KL 17 luku 2 § (30.12.2003/1274)

Oikeudesta tulla haudatuksi seurakunnan hautausmaahan säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi luovuttaa hautaoikeuden muullekin kuin hautaustoimilain 4 §:ssä tarkoitetulle vainajalle. Oikeus haudata luovutetaan kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä luovuttaa hautaoikeuden muulloinkin. Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa tämän oikeuden vain seurakunnalle. (KL 17 luku 2 §)

Hautaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Hautaoikeuden voimassaoloaika lasjetaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Voimassaoloaika päättyy kuitenkin aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä haudauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin haudata voidaan uudelleen käyttää. Hautaoikeuden voimassaoloaika voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin haudata on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista. (KL 17 luku 2 §)

Hautaoikeuden lakkaamisesta siinä tapauksessa, että haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, säädetään 5 §:n 3 momentissa. (KL 17 luku 2 §)

Ranuan seurakunnan kaikkien hautausmaiden hautapaikkojen hallintaoikeus ja voimassaoloaika on 25 vuotta (KV 4/2019 § liite 9, hautaustoimen maksut) poisluettuna ainaishaudat.

Hautasijan osoittaminen: Hautaustoimilaki 2 luku 4 § (6.6.2003 / 457 ja 201/1994)

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan alueella. (Hautaustoimilaki 2 luku 4 §)

Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla, jonka alueella vainaja kuollessaan asui. (Hautaustoimilaki 2 luku 4 §)

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta on lisäksi velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan myös sellaiselle kuolinhetkellä ulkomailla asuneelle Suomen kansalaiselle, jonka viimeinen kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ennen ulkomaille muuttamista oli seurakunnan alueella. (Hautaustoimilaki 2 luku 4 §)

Hautaoikeuden haltija: KL 17 luku 3 § (30.12.2003/1274)

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita voidaan haudata haudata, sekä käyttää puhevaltaa haudata koskevista asioista siten kuin hautaustoimilaissa sekä tässä laissa sen nojalla säädetään tai määrätään. (KL 17 luku 3 §)

Hautaoikeuden haltijasta ja siitä keitä haudata voidaan haudata, sovitaan haudata luovutettaessa. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, milloin leskeä ei ole taikka hänkin on kuollut, ensimmäiseksi haudata haudatun vainajan lähimmät perilliset. Jos heitä on useita, heidän on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä haudata koskevista asioista. Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle. (KL 17 luku 3 §)

Jos ensimmäiseksi hautaan haudatun vainajan lähimmät perilliset eivät ole voineet sopia hautaoikeuden uudesta haltijasta, kirkkoneuvosto voi määrätä hautaoikeuden haltijan ja antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudan hoidosta. (KL 17 luku 3 §)

Hautaamisjärjestys: KL 17 luku 4 § ([30.12.2003/1274](#))

Jollei siitä, keitä hautaan voidaan haudata, ole sovittu 3 §:n 2 momentin mukaisesti, hautaan saadaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi sattuneiden kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevässä polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jollei tällaista sukulaista ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, hautaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sannotujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset. Hautaoikeuden haltijan suostumuksella voi hautaustoimesta vastaava seurakunnan viranomainen antaa luvan haudata hautaan muunkin henkilön, milloin siihen on erityinen syy. (KL 17 luku 4 §)

Haudan ja hautausmaan hoito:

KL 17 luku 5 § ([30.12.2003/1274](#)) ja Hautaustoimilaki luku 5 13 § ([6.6.2003/457](#))

Haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. (KL 17 luku 5 §)

Hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla. Yksittäisen haudan hoidosta on voimassa, mitä 11 §:n mukaisesti säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan. (Hautaustoimilaki 5 luku 13 §)

Jos haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hänelle tiedoksi. Jollei hän sitä tee, kirkkoneuvosto voi julistaa hautaoikeuden menetetyksi. Päätöksestä on tiedotettava 24 luvun 11 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla. Milloin hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus 3 momentissa tarkoitettua tai hautaustoimilain 14 §:n 3 momentissa tarkoitettua tai muusta hautaa koskevasta päätöksestä tai ilmoituksesta on pantava tiedoksi haudalle. Päätöksestä tai ilmoituksesta on lisäksi kuulutettava paikkakunnalla yleisesti levivässä sanomalehdessä. (KL 17 luku 5 §)

Hautojen hoitopalvelua Ranualla järjestää kirkonkylän hautausmaalla Ranuan 4H-yhdistys. Yhteydenotot 4H-yhdistykseen; Viola Tarujärvi, puh. 0400-176 323, sähköposti viola.tarujarvi@4h.fi. Siimajärven ja Saukkojärven hautausmailla autojen hoitopalvelu järjestetään vuosittain seurakunnan palkkaamien kesätyöntekijöiden toimesta 15.6.-15.9. välisenä aikana. Yhteystiedot valituille kesätyöntekijöille löytyvät seurakunnan kotisivuilta www.ranuanseurakunta.fi kesä-syyskuussa.

Erimielisyyden ratkaiseminen: KL 17 luku 6 § ([30.12.2003/1274](#))

Kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta, siitä keitä hautaan voidaan haudata, haudan haltijan velvollisuuksista tai muusta hautaa tai hautaamista koskevasta asiasta, jollei hautaustoimilaissa ole toisin säädetty.

Hautaustoimen ohjesääntö: KL 17 luku 7 § ([30.12.2003/1274](#))

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi. Hautaustoimen ohjesääntöön on otettava tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä. (KL 17 luku 7 §)

Ranuan seurakunnan hautaustoimen kirkkovaltuuston hyväksymä ohjesääntö on vahvistettu Oulun tuomiokapitulissa 24.2.2004.

Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma:

KL 17 luku 8 § ([30.12.2003 /1274](#)) ja KJ 17 luku 5-6 § ([9.5.2003 /1277](#))

Kirkkovaltuusto hyväksyy jokaista hautausmaata varten hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman, jotka on alistettava tuomiokapitulil vahvistettaviksi. Kirkkojärjestyksessä säädetään niistä asioista, joista hautausmaakaavassa ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa on määrittävä. (KL 17 luku 8 §)

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka ja samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätketään hautasijaa merkitsemättä. (KJ 17 luku 5 §)

Hautausmaakaava on yleiskartta, joka osoittaa hautausmaan rajat, sen liikenteen järjestelyt, eri toimintojen sijoitukset sekä jakaa hauta-alueet sopiviin yksikköihin. Hautausmaakaava laaditaan siten, että hautausmaaksi varattu alue tulee maaston luonne, kauneusnäkökohdat ja seurakunnan taloudellinen kantokyky huomioon ottaen käytetyksi tarkoituksenmukaisesti. Kaavaan sisältyy myös hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma, jätehuollon järjestäminen sekä käytävien, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti. (KJ 17 luku 6 §)

Hautausmaan käyttösuunnitelma sisältää hautausmaakaavan sanallisen selityksen, joka selventää ne hautausmaakaavan yksityiskohdat, jotka eivät ilmene piirustuksista. Suunnitelmasta ilmenee lisäksi, onko hautausmaalla tai sen osalla käytössä syvähautaus ja missä järjestyksessä hautaosastot otetaan käyttöön. Käyttösuunnitelmassa otetaan huomioon myös eri aikoina perustettujen hautausmaan osien ominaispiirteet sekä esitetään hautausmaan käytön erityiset rajoitukset. (KJ 17 luku 6 §)

Kirkonkylän hautausmaalla on uurnahauta-alue, jossa on uurnahautapaikkoja yhden, kahden tai neljän vainajan uurnille. Osa uurna hauta-alueesta on uurnalehtona, johon vainajan tuhkat kätketään. Tuhkana kätkeväiden vainajien muistolaattoja varten on muistomerkkikivi, johon seurakunnan kautta tilattavat muistolaatat asennetaan ja jonka yhteydessä vainajien muistaminen tapahtuu.

Kirkkovaltuuston hyväksymien kirkonkylän, Simojärven ja Saukkojärven hautausmaiden käyttösuunnitelmissa on tarkempi ohjeistus mm. hautamuistomerkeistä. Oulun tuomiokapitulil 14.8.2019 vahvistama kirkonkylän hautausmaan käyttösuunnitelma ja hautausmaan kartta löytyvät seurakunnan kotisivuilta <https://www.ranuanseurakunta.fi/hautausmaat/kirkonkylan-hautausmaa>.

Hautaustoimen maksut: KL 17 luku 9 § ([14.12.2012/780](#)) ja Hautaustoimilaki 2 luku 6 § ([6.6.2003/457](#))

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi, mitä hautaustoimilain 6 §:ssä säädetään. Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista. (KL 17 luku 9 §)

Hautaustoimessa perittävistä maksuista säädetään hautaustoimilaissa, jonka mukaan maksujen perusteiden tulee olla samat kaikille, joilla on oikeus tulla haudatuiksi seurakunnan hautausmaalle. Seurakunta voi 2 momentin estämättä myöntää kokonaan tai osittain vapautuksen 1 momentissa tarkoitetuista maksuista, jos vainaja on ollut rintamaveteraani, tai siihen rinnastettavasta syystä.

Maksuvapautus voi koskea myös edellä tarkoitetun henkilön puolisoa (27.6.2003/627). (Hautaus-toimilaki 2 luku 6 §).

Ranuan seurakunnan hautasijoista peritään kulloinkin kirkkovaltuuston vahvistaman ja voimassa olevan hinnaston mukaiset maksut. Myös vanhoihin, määräaikaisiin ja aiemmin lunastettuihin su-kuhautoihin haudattaessa peritään maksu, mikäli ko. haudan hallinta-aika on jo päättynyt ja mikäli hallinta-aikaa on jäljellä siten, että haudan hallinta-ajaksi tulee hautauksen jälkeisen vuoden alusta yhteensä 25 vuotta.

Ulkopaikkakuntalaisten korkeammat maksut perustuvat siihen, ettei seurakunnalla ole lakisääteistä velvollisuutta osoittaa heille hautasijaa eri kotikunnan vuoksi (Hautaus-toimilaki 2 luku 4§).

Hautarekisteri: Hautaus-toimilaki 5 luku 12 § (6.6.2003/457)

Hautausmaan ylläpitäjän on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät vainajan:

- 1) sukunimi ja etunimet;
- 2) syntymäaika tai henkilötunnus;
- 3) kuolinaika;
- 4) hautaamisajankohta;
- 5) hautaamistapa; sekä
- 6) haudan sijainti.

Rekisteriin voidaan merkitä myös hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite, hautaoikeuden voi-massaoloaika sekä tieto siitä, keitä haudataan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti. Vai-najista, joiden tuhka on sijoitettu muistolehtoon, merkitään rekisteriin 1 momentissa säädetyt tiedot lukuun ottamatta tuhkan sijaintia. (Hautaus-toimilaki 5 luku 12 §)

Hautamuistomerkit: Hautaus-toimilaki 5 luku 14 § (6.6.2003/457)

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muis-tomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hau-tausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä. Haudalle sijoitettua muis-tomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta. (Hautaus-toimilaki 5 luku 14 §)

Ranuan seurakunnan hautausmaiden hautamuistomerkit, jotka poikkeavat selkeästi ko. hautaus-maan käyttösuunnitelman ohjeista, on hyväksyttävä seurakunnan talouspäälliköllä ja tarvittaessa kirkkoneuvostolla.

Lisätietoja: Ranuan seurakunta, talouspäällikkö

Kati Hannula: kati.hannula@evl.fi tai puh. 050 304 1161 tai yhteissähköposti ranuan.seurakunta@evl.fi , puh. 010 396 0000.

*Kursivoitu teksti koskee Ranuan seurakunnan päätöksiä ja ohjeistuksia
Muu teksti on Kirkkolaista, Kirkkojärjestyksestä ja Hautaus-toimilaista.*

KL = Kirkkolaki

KJ = Kirkkojärjestys